

ژئوپارک:

پاسداشت میراث زمین

پایداری جوامع محلی

راهنما

	مرکز شهرستان
	شهر
	روستا
	ایستگاه راه آهن
	فرودگاه
	مرز شهرستان
	مرز ژئوپارک
	جاده آسفalte
	جاده خاکی
	ژئوسایت‌های زمین شناسی
	ژئوسایت‌های فرهنگی - تاریخی
	ژئوسایت‌های زمین باستان شناسی
	ژئوسایت‌های طبیعی
	سایت میراث جهانی
	مرکز بازدید کنندگان
	مرکز اطلاع رسانی

ژئوپارک چیست...؟

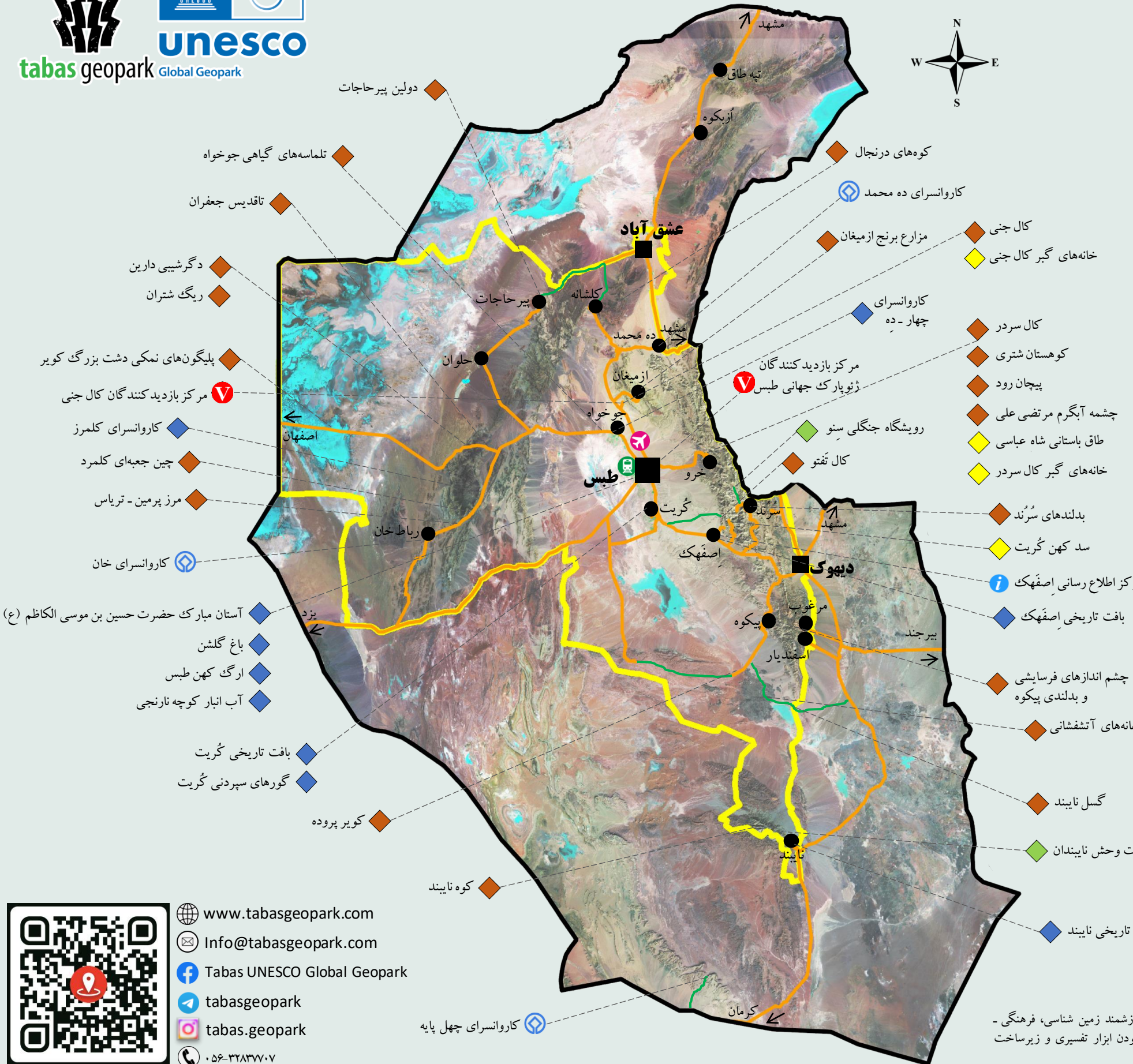
ژئوپارک محدوده‌ای با مرزهای کاملاً آشکار و پهنه کافی که در برگرفته چند پدیده زمین‌شناختی کمیاب و برجسته بوده و در آن جاذبه‌های طبیعی، تاریخی و فرهنگی ارزشمند نیز یافت می‌شود. این گستره باید از برنامه‌های مدیریت گسترش و بهره برداری و طرح‌های حفاظتی برخوردار باشد و توان بالابردن سطح اقتصادی جامعه محلی و جلب همکاری‌های مردمی را دارا باشد.

افزون بر این تعریف، می‌توان گفت: ژئوپارک محدوده‌ایی است که ویژگی اصلی آن وجود ژئوسایت‌های پر اهمیت، طبیعت و محیط زیست غنی، ویژگی‌های فرهنگی جذاب و از همه مهم‌تر، مشارکت و حضور فعال جامعه محلی در برنامه‌های توسعه، حفاظت و پایداری است. بر خلاف انواع مناطق حفاظت شده طبیعی، ژئوپارک‌ها نه تنها ورود و حضور بازدید کنندگان را محدود نمی‌کنند، بلکه برای مردم طراحی شده‌اند. در ژئوپارک - ها گردشگران برای بازدید از ژئوسایت‌ها و سایت‌های طبیعی و فرهنگی حضور دارند و این حضور موجب رونق اقتصادی پایدار جوامع محلی خواهد شد. شرط مهم موفقیت یک ژئوپارک، وجود برنامه‌ها و راهبردهای مناسب و دقیق در مدیریت ژئوپارک است؛ راهبردهایی برای حفاظت، بهره برداری صحیح، توانمند سازی جامعه محلی و توسعه پایدار ژئوپارک.

ژئوسایت چیست...؟

ژئوسایت مکانی است در یک ژئوپارک، دارای یک پدیده یا عارضه کمیاب و ارزشمند زمین شناسی، فرهنگی - تاریخی و طبیعی که ارزش برجسته علمی یا زیبایی شناختی داشته و ضمن دارا بودن ابزار تفسیری و زیرساخت مناسب شرایط بازدید همگانی برای بازدید کنندگان فراهم باشد.

« نقشه گردشگری ژئوپارک جهانی طبس »

« ژئوپارک جهانی طبس »

ژئوپارک جهانی طبس در شمال غربی استان خراسان جنوبی واقع شده و از ویژگی‌های منحصر بفردی برخوردار است و در طول تاریخ به دلیل موقعیت جغرافیایی ویژه، به عنوان یک شاهراه مواصلاتی جنوب و غرب ایران به شرق و شمال شرق ایران شناخته می‌شود. این ژئوپارک در منطقه‌ای با اقلیم بیابانی همراه با آب و هوای گرم و خشک قرار گرفته و از نظر ویژگی‌های فرهنگی - تاریخی، طبیعی و به ویژه زمین شناختی بسیار منحصر بفرد است. این ژئوپارک گنجینه‌ای بسیار ارزشمند از پدیده‌های گوناگون جهت مطالعات و انجام فعالیت‌های گردشگری فراهم آورده و باعث شده تا این منطقه یکی از مناطق مستعد و مهم توسعه توریسم، به ویژه ژئوتوریسم در ایران شناخته شود. به دلیل غنای بالای زمین شناسی، شهرستان طبس از طرف بسیاری از اندیشمندان و دانشمندان زمین شناسی به عنوان بهشت زمین شناسی و موزه فسیل ایران شناخته شده است و می‌توان سیر تحولات کره زمین، از پرکامبرین تا اوایل کرتاسه را بدون کمترین وقفه زمانی در آن مشاهده نمود. از بارزترین ویژگی‌های طبس به عنوان بهشت زمین شناسی ایران، توالی‌های پالئوزوئیک (دوران اول زمین شناسی) آن بوده که در ایران و غرب آسیا کم‌نظیر می‌باشد.

در کنار جایگاه بسیار بالای طبس در زمین شناسی ایران، جاذبه‌ها و پدیده‌های فراوانی که ژئوتوریست‌ها و دیگر گردشگران به دنبال آن هستند در این ژئوپارک وجود دارند. دره‌ها، کویرها، تپه‌های ماسه‌ای، چشمه‌های آبگرم، کوهستان‌های مرتفع، معادن نوین و قدیمی، ابنیه‌های کهن، جاذبه‌های ساختاری - فرسایشی و ... همگی باعث ایجاد منطقه‌ای کم‌نظیر از نظر ژئوتوریسم در ایران و حتی خاورمیانه شده است. رشته کوه زیبای شتری در بخش شرقی این شهرستان با طول بیش از ۲۰۰ کیلومتر جداکننده بخش مرکزی ایران از بیابان لوت بوده و اختلاف ارتفاع ۲۲۰۰ متری را با شهر طبس ایجاد نموده است. این رشته کوه بصورت رانده‌گی‌ها، دره‌ها و دشت‌های میان‌کوهی همراه با کوهستان‌های مرتفع بوده و بهشت مطالعه کننده دو علم زمین شناسی و ژئومورفولوژی است. کوه نایند به عنوان مرتفع‌ترین نقطه با بلندی ۳۰۰۹ متر در جنوب ژئوپارک واقع شده و پست‌ترین نقاط در بخش‌های جنوبی پلاهای طبس با ارتفاع حدود ۶۰۰ متر از سطح دریا مشاهده می‌شود.

در کنار این رشته کوه‌ها و کوهستان‌های مرتفع، مناطق پست و هموار کویری نظیر کویرهای گسترده، تپه‌های عظیم ماسه‌ای ریگ شُتران، صحرای زیبای طبس و پلاها با جاذبه‌های منحصر بفردشان و پشته سیاه زیبایی و ارزش این منطقه را دوچندان نموده‌اند. همچنین کل جنی، کل سردر و کل تفتو، سه نمونه شاخص از دره‌های مشهور و زیبای این ژئوپارک جهانی است که رودخانه‌های آب دائمی در بستر این دره‌ها جریان دارد.

با وجود ظرفیت‌های ژئوتوریسمی، جاذبه‌های فرهنگی - تاریخی و اکوتوریسمی بسیار مهمی نیز در ژئوپارک جهانی طبس وجود دارند. آستان مبارک امامزاده حسین ابن موسی الکاظم برابر امام رضا (ع)، باغ تاریخی گلشن نمونه‌ای شاخص از باغ‌های ایرانی با قدمت حدود ۲۵۰ ساله ارگ کهن طبس، سد کهن گربت (به عنوان قدیمی ترین، بلندترین و نازکترین سد قوسی جهان) و طاق شاه عباسی شاهکار مهندسی و معماری پیشینیان کاروانسراها، مدارس، مساجد، آب انبارها بخشی از مهم‌ترین بناهای فرهنگی - تاریخی این ژئوپارک جهانی به حساب می‌آیند که در هر کدام انگیزه‌های فرهنگی، ادبی و خیرخواهانه خودنمایی می‌کند. سه عنصر صمیمیت، اعتقاد و عزت نفس را می‌توان عناصر حاکم بر رفتارهای سنتی و آداب مردمان این سرزمین دانست. همچنین ناصر خسرو (شاعر بزرگ) فیلسوف، حکیم و جهانگرد ایرانی) امنیت طبس را مثال زدنی و منحصر بفرد معرفی می‌کند، امنیتی که به گفته او باعث شده تا مردم «در سراهی نبستندی» (یعنی خانه‌هایی با دره‌ای همیشه باز) زندگی کنند. شواهد تاریخی حاکی از آن است که همواره در طول تاریخ، در حالی که طبس در حاشیه کویر و دور از مراکز حکومتی قرار داشته، شهری امن بوده است.

علاوه بر این؛ ژئوپارک جهانی طبس با داشتن روستاها و مناطق نمونه گردشگری نظیر خرو، گربت، اصفهک، نایند، پیکوه، پیرحاجات، اسفندیار، سُرُند و مودر، از میغان و دَها روستای دیگر همراه با اقامتگاه‌های بومگردی، گونه‌های کمیاب و منحصر بفرد گیاهی و جانوری (همانند پناهگاه حیات وحش نایندگان بعنوان بزرگترین پناهگاه حیات وحش ایران و زیستگاه یوزپلنگ آسیایی، جنگل چپرستو و بزرگترین رویشگاه آغوزه شیرین ایران و جهان) آن را به عنوان میراثی جاویدان و ارزشمند در ایران قرار داده است.

ژئوسایت باغ گلشن

ژئوسایت بافت تاریخی کُربت

ژئوسایت آستان مبارک حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع)

ژئوسایت بافت تاریخی اِصفَهک

ژئوسایت بافت تاریخی نایند

ژئوسایت رویشگاه جنگلی سنو

ژئوسایت پناهگاه حیات وحش نایندگان

ژئوسایت طاق باستانی شاه عباسی

ژئوسایت سد کُهن کُربت

ژئوسایت خانه‌های گبر کال جنی

ژئوسایت چشمه آبگرم مرتضی علی

ژئوسایت کال سردر

ژئوسایت پشته سیاه و دهانه‌های آتشفشانی

ژئوسایت کوهستان شتری

ژئوسایت ریگ شُتران

ژئوسایت بلندلندهای سُرُند

ژئوسایت مزارع برنج از میغان

ژئوسایت چین جعبه‌ای کلمرد

ژئوسایت کال جنی

ژئوسایت کوه نایند

ژئوسایت دگرشیبی دارین

ژئوسایت کویر پروده

ژئوسایت پلیگون‌های نمکی دشت بزرگ کویر

۱۴۱	اطلاعات راه‌ها	۱۱۰	پلیس
۳۲۸۳۴۰۹۸	فرودگاه طبس	۱۲۵	آتش نشانی
۳۲۸۱۲۲۳۶	ایستگاه راه آهن	۱۱۵	اورژانس
۳۲۸۲۱۹۳۰	پایانه مسافربری	۱۱۲	هلال احمر
۳۲۳۸۳۰۰۰	بیمارستان طبس	۱۳۴	هواشناسی

تلفن‌های ضروری

کد شهرستان: ۰۵۶